

Bilaga 1

Genomgång av reglementena beträffande arbetsformer och gemensamma bestämmelser

Tidpunkt för sammanträde

ASN, HVON, FSN och VN har lydelse enligt SKR:s reglemente. Övriga upprepar i princip vad kommunallagen säger och i förhållanden till SKR saknas hos dem att begäran om extra sammanträde ska göras skriftligen med uppgift om det eller de ärenden som önskas behandlas på det extra sammanträdet, att samråd ska ske med vice ordförandena vid extra sammanträde samt vid fråga om att ställa in sammanträde eller ändra dag. KS har med reglering avseende beslut om sammanträdestider för kommande år. Överförmyndarnämnden har, trots att det i kommunallagen krävs begäran av minst tre ledamöter, reglering om att sammanträde ska hållas om en ledamot begär det.

Kallelse

ASN, HVON, FSN och VN har lydelse i stort enligt SKR:s reglemente. Kallelsetid varierar bland nämnderna från ”i god tid” (majoriteten) till 7 dagar (KS, TN), 2 dagar (SBN) och 5 dagar (ÖN). Alla utom ÖN har krav på skriftlig kallelse. För alla utom MN är det ett bör-krav att skicka med föredragningslista.

Enligt SKR bör fullmäktige ha medgett i reglementet att kallelse får ske elektroniskt eftersom det är en lämplighetsfråga. Detta finns dock endast reglerat i HVON, FSN, ASN, VN och KS trots att alla nämnder tillämpar elektronisk kallelse.

Närvarorätt

I reglementena finns ingen reglering om s.k. insynsplatser enligt 4 kap. 28 § KL. Däremot föreskrivs i alla utom FN, KN och SBN att förvaltningschef har permanentnärvarorätt vilket egentligen är ett beslut som enligt KL ligger på nämnden att ta.

Offentliga sammanträden

KF beslutade 2016-10-27, § 257, bilag 132 att medge samtliga nämnder rätten att hålla offentliga sammanträden. KSAU ändrade aktuella reglementen i beslut 2017-01-09.

Trots KF:s beslut att medge samtliga nämnder rätt att ha offentliga sammanträden, saknas reglering i ÖN, KN och FN.

Sammanträde på distans

Reglering saknas i samtliga reglementen, dock har KF fattat beslut om att medge digitala möten så länge Folkhälsomyndighetens rekommendation att hålla digitala möten som en åtgärd för att undvika smittspridning av covid-19 kvarstår (se KF:s beslut 2020-03-19, § 67 samt KF 2020-09-05, § 176). Bör skrivas in i reglementena om möjligheten ska vara permanent efter pandemin.

Sammansättning

Samtliga har reglering med angivet antal ledamöter och ersättare. SKR:s reglemente har som alternativskrivning: ”Styrelsen/nämnden består av det antal ledamöter och ersättare som fullmäktige beslutat” vilket möjliggör att KF enligt 5 kap. 30 § KL under de år då val av fullmäktige förrättats i hela landet, kan ändra såväl mandatperiod som antalet ledamöter eller ersättare i en nämnd utan föregående beredning.

Ordföranden

Att ordföranden ansvarar för kallelse/dagordning framgår av kallelsepunkten dock inte hos ÖN, FN, KN, FSKN, GRN, GVN, MN, SN och ÖN. I övrigt olika hur omfattande reglering av ordförandens ansvar är. ASN och FSN (men inte ex HVON) har ex med att ordföranden ansvarar för att färdigberedda ärenden tas upp för behandling. Generellt en enkel och mer kortfattad reglering av ordförandens ansvar jämför med SKR:s reglemente.

Presidium

Nämnderna har olika reglering kring om de ska ha en eller två vice ordföranden eller om detta lämnats öppet för KF att besluta om (FN, FSKN, GRN, GVN, MN och SN). KN och SBN har ingen reglering alls om antalet vice ordföranden.

Ersättare för ordföranden och vice ordföranden

De flesta nämnderna har regleringen med innebörd att om ordföranden eller en vice ordförande inte kan delta i ett helt sammanträde eller i en del av ett sammanträde får nämnden utse en annan ledamot som ersättare för dessa samt att ordförandens uppgifter tills valet har förrättats fullgörs av den som varit ledamot i nämnden längst tid eller vid lika lång tjänstgöringstid den äldste av dem.

I SBN är det dock den till levnadsåldern äldste ledamoten som tjänstgör som ordförande tills den tillfälliga ordföranden har utsetts.

FN och KN har reglering med innebörd att den ledamot med längst tjänstgöringstid automatiskt fullgör ordförandens uppgifter samt att vid lika tjänstgöringstid den till levnadsålder äldste ledamoten.

Om ordföranden eller annan i presidiet är förhindrad att fullgöra uppdraget under längre tid har KS, ASN, HVOF, FSN och VN reglering med innebörd att KF utser en annan ledamot att vara ersättare för ordföranden/vice

ordföranden. Ersättaren fullgör ordförandens/vice ordförandens samtliga uppgifter.

GRN, GVN, FSKN och SN har motsvarande rörande ordförande men saknar reglering om utseende av ersättare för vice ordförande vid längre frånvaro.

Hos FN, KN, MN och SBN utses ersättare för ordförande vid längre frånvaro av nämnden själv och reglering saknas av ersättare för vice ordföranden vid längre frånvaro.

I TN utses ersättare för ordförande/vice ordföranden vid längre frånvaro av nämnden.

ÖN saknar reglering om ersättare för ordföranden/vice ordföranden vid längre frånvaro.

Förbinder och ersättares tjänstgöring

Enligt 6 kap. 17 § KL ska KF besluta om ersättarna tjänstgöring i nämnderna. Ersättarna ska vidare underrättas om tid och plats för sammanträdena och även ersättare som inte tjänstgör får närvara vid sammanträdena.

KF ska också besluta i vilken utsträckning ersättarna ska ha rätt att delta i överläggningar och få sin mening antecknad i protokollet.

KS, ASN, HVOF, FSN, VN samt TN har följande reglering: ”Om inte ersättarna valts proportionellt ska de tjänstgöra enligt den av kommunfullmäktige mellan dem bestämda turordningen. Om ingen turordning är bestämd, kallas de in i den ordning de tagits upp i protokollet från fullmäktiges val. En ersättare som börjat tjänstgöra har dock alltid företräde oberoende av turordningen. Om styrkebalansen mellan partierna därigenom påverkas får en ersättare som inställer sig under pågående sammanträde träda in i stället för en ersättare som kommer längre ner i ordningen.”

FN, GRN, FSKN, GVN, KN, MN, SN och SBN har motsvarande reglering men saknar att om ingen turordning är bestämd, kallas ersättarna in i den ordning de tagits upp i protokollet från fullmäktiges val.

KL anger inte närmare hur inträdet ska gå till. Det är i många fall lämpligast att inträdet sker vid närmast påföljande ärende. Annorlunda kan det förhålla sig när det gäller omfattande ärenden. I alla nämnder utom FN, KN och SBN finns reglerat att inträdet ska ske först sedan pågående handläggning av ett ärende avslutats. FN, KN och SBN saknar reglering.

Samtliga nämnder har reglering (dock något olika ordalydelse) med innebörd att en ersättare som är närvarande vid ett sammanträde utan att tjänstgöra har rätt att delta i överläggningarna, men inte i besluten. Hos FN, KN och TN har ersättarna även rätt att få sin mening antecknad i protokollet. Hos övriga saknas

reglering i aktuellt hänseende vilket väl får tolkas att ersättarna saknar denna möjlighet i de nämnderna.

SBN saknar helt reglering i sitt reglemente avseende i vilken utsträckning ersättarna ska ha rätt att delta i överläggningar och få sin mening antecknad i protokollet trots att detta är ett lagkrav.

Jäv, avbruten tjänstgöring

I stort sett likalydande reglering i nämnderna med utgångspunkt i 5 kap. 18 § KL. ÖN saknar helt reglering.

Om ersättare finns närvarande får en nämnd inte sammanträda med ”luckor” även om en ersättare från annat parti eller motsatta blocket måste inkallas. För att undvika partiväxling kan man därför i nämnderna tillämpa ett system med växeltjänstgöring om ”styrkebalansen påverkats”. Ett sådant system finns i alla nämnderna utom ÖN, dock endast en gång per sammanträde.

Reservation, särskilt yttrande

Alla utom ÖN har reglering att om en ledamot vill utveckla sin reservation detta ska ske skriftligen före den tidpunkt då nämndens protokoll ska justeras.

Reservationsrätten regleras i 4 kap. 27 § KL och innehåller inget om skriftlig reservation. I SKR:s reglemente har därför också tagits in en kompletterande föreskrift om detta.

En särskild fråga rör om ledamöter ska ha rätt att få sin mening antecknad i protokollet i form av ett särskilt yttrande. Någon sådan rätt finns inte enligt KL. Alla nämnder utom FN, KN, SBN och ÖN har dock inskrivet en rätt till särskilt yttrande i sitt reglemente och att detta ska avfattas skriftligen och avges före den tidpunkt då nämndens protokoll ska justeras. Om någon reglering av särskilt yttrande inte finns bör ordföranden i första hand bestämma om det ska tillåtas. Den rättsliga statusen på särskilda yttrande är oklar. De utgör inte reservationer, utan används många gånger enbart för att utveckla en ståndpunkt, kanske t.o.m. efter ett acklamationsbeslut. Om ordförandens bedömning ifrågasätts och någon reglering inte finns i reglementet, får nämnden ytterst avgöra om yttrandet ska tillåtas.

Uppmärksammas bör att enligt KF:s arbetsordning ska särskilda yttranden ges in innan sammanträdet slut till skillnad från nämnderna som har före den tidpunkt då nämndens protokoll ska justeras.

Yrkanden

Det saknas reglering av detta i reglementena. I SKR:s reglemente finns återgivet gången kring redovisning av yrkanden i överensstämmelse med praxis i beslutande kommunala församlingar och med rättspraxis vad gäller rätten att ändra eller återta ett framställt yrkande.

Deltagande i beslut

Det saknas reglering av detta i reglementena.

Justering av protokoll

Nämndernas reglering är i stort sett likalydande. Ingen av nämnderna har krav på skriftlig redovisning av lydelse vid omedelbar justering förutom SBN som har ett bör-krav i aktuellt hänseende.

Undertecknande av handlingar

I stort sett likartad reglering i samtliga reglementen.

Delgivningsmottagare

I stort sett likalydande reglering i reglementena och alla har reglering som innebär att styrelsen/nämnden själv kan besluta om vem som ska vara behörig att ta emot delgivning.

Kungörelser och tillkännagivanden av föreskrifter med mera

Reglering finns endast hos TN och då enligt SKR:s lydelse. Genom att ta in en reglering avseende detta kan man klargöra att respektive nämnd ansvarar för att kungörelse sker inom ramen för nämndens ansvarsområde och att nämnden ska se till att kungörelse sker på kommunens anslagstavla samt underrättar styrelsen om ändringens innehåll. KS har dock reglering om övergripande ansvar för kommunens anslagstavla och för att uppdatera den kommunala författningssamlingen och se till att denna hålls tillgänglig i lagstadgad form

Utskott

Reglering finns i reglemente hos ASN, HVON och FSN samt i delegationsordningen för KS, KN och TN. I stort sett likalydande frånsatt beslutsförhet hos ASN:s utskott (3 ledamöter istället för 2 då JO i ett uttalande menat att beslut med enbart ordförande och en ledamot, i praktiken innebar att delegation skett till en person (ordföranden med utslagsröst), vilket kom i konflikt med socialtjänstlagens bestämmelser)

Hos ASN finns krav på att tre myndighetsutskott samt ett arbetsutskott ska finnas, dessa kan således inte ASN avskaffa. Hos övriga har KF överlåtit till styrelse och nämnder att besluta om inrättande av utskott.

Uppdrag och verksamhet

Samtliga nämnder, undantaget ÖN och SBN, har en bestämmelse som reglerar att nämnden, inom de riktlinjer fullmäktige bestämmer, ska ange mer detaljerade mål och ekonomiska förutsättningar för att verkställa sina uppgifter inom ansvarsområdet. Bestämmelse om att nämnden ska följa reglementet, verka för att fastställda mål uppnås återfinns endast i ASN, FSN, HVON och TN:s reglementen.

Organisation inom verksamhetsområdet

Här finns rätt stora skillnader mellan de olika nämnderna – KN, FN och SBN saknar helt bestämmelse om förvaltningsorganisation. Endast i KS, ASN, HVON och FSN:s reglementen återfinns en reglering att organisationen ska vara tydlig och ändamålsenlig med hänsyn till av fullmäktige fastställda mål och styrning samt lagar och andra författningar för verksamheten. Övriga nämnder har enklare bestämmelser som reglerar förvaltningsorganisationen, men saknar kopplingen till hur organisationen ska möjliggöra att fullmäktiges mål uppfylls.

Personalansvar

Alla nämnder utom SBN och ÖN har bestämmelser om personalansvar och arbetsmiljöansvar. Formuleringarna och även bestämmelsens placering i reglementet kan dock variera. I 3 § i ÖN:s reglemente anges dock att överförmyndarnämnden biträds av en begränsad förvaltnings-organisation som har sin administrativa hemvist vid arbetsmarknads- och socialnämnden.

Behandling av personuppgifter

FN, KN, SBN och ÖN saknar bestämmelser om personuppgiftsansvar. Övriga nämnder har en bestämmelse att nämnden är personuppgiftsansvarig för de personuppgifter som nämnden behandlar i sin verksamhet. I KS reglemente saknas reglering gällande behandling av personuppgifter i fullmäktige samt för gemensamma behandlingar.

Uppföljning, återredovisning och rapportering till fullmäktige

Mer utförliga bestämmelser om uppföljning, återredovisning och rapportering till fullmäktige återfinns i KS, ASN, HVON, FSN och TN:s reglementen. FN, KN och ÖN saknar bestämmelser om detta. FSKN, GRN och GVN har obsoleta lagrumshänvisningar till KL.

Information och samråd

Här skiljer sig nämndernas reglementen en hel del åt – vissa nämnder har mer utförliga bestämmelser, vissa mindre utförliga och vissa inga bestämmelser alls (FN, SBN, ÖN, VN).

Självförvaltningsorgan

Bestämmelser om självförvaltningsorgan saknas. Flera nämnder har dock en bestämmelse som innebär att nämnden får, med bibehållet ansvar för verksamheten, träffa överenskommelse med annan om utförande av uppgifter som ankommer på nämnden.

Medborgarförslag

Bestämmelser kring hantering av medborgarförslag saknas. Kommunfullmäktige har inte heller beslutat att medborgarförslag får väckas i fullmäktige. Flera nämnder har dock en bestämmelse att nämnden ska verka för samråd genom medborgardialog.

Genomgång av enkätsvar avseende formalia avseende arbetsformer

FSF, GVF, FRI och FGK anför att deras reglementen generellt sett ger ett tillräckligt stöd vad avser formaliabitar. KN håller på att revidera sitt reglemente med utgångspunkt i SKR:s mall för utformning av reglemente och tror att det nya förslaget är rimligt.

ASF, ÖN (ASF) och MF anför att formalia beträffande arbetsformer bör vara likartat utformade för samtliga nämnder. MF menar att nuvarande formalia-reglerna framstår som otillräckliga och kan med fördel både kompletteras och förtydligas och arbetas igenom med utgångspunkt i SKR:s reglemente och vara enhetliga för samtliga/de flesta nämnder.

ÖN (ASF), ASF, MF, FRI, STK och FSF menar att förutsättningar för digitala sammanträden/sammanträden på distans bör regleras i reglementena.

SEF uppger att pandemin visat att nuvarande reglementen inte är tillräckliga, bl.a. vad avser digitala sammanträden, då KF behövt fatta beslut och det gjorts överenskommelser mellan gruppledarna för att hantera situationen.

FSF, HVOF samt ÖN (ASF) menar att reglementena bör medge permanent närvaro åt fler än förvaltningscheferna, ex. nämndsekreteraren.

SBK ser stora brister i sitt reglemente och menar att en översyn och samordning med andra nämnder är nödvändig.

HVOF efterfrågar mer reglering av formalia kring utskotten, exempelvis frågan om det är möjligt att utse en vice ordföranden i sitt utskott trots att detta inte finns med i reglementet. Att de inte finns med kan tolkas som att nämnderna får göra som de vill kring detta eller att de inte får göra det alls.

FSF menar att formuleringen kring omedelbar justering och att ”paragrafen ska redovisas innan nämnden justerar den” behöver ses över och nämner det kommungemensamma nätverket för nämndsekreterare som en viktig referensgrupp vid en revidering.

STK, MF och GRF uppger att hela staden bör ha samma reglering när det gäller icke tjänstgörande ersättares möjlighet att få sin ståndpunkt i en fråga antecknad i protokollet samt vad gäller tillämpning av särskilda yttranden. I dag är dessa frågor inte enhetligt reglerade.

MF uppger att det i deras reglemente, till skillnad från övrigas, saknas tydlig reglering om att ordförande bär ansvaret för att kallelsen utfärdas och skickas till sammanträden och tydlig reglering kring ordförandens uppdrag för att

tydliggöra förväntningar för såväl nämnd som ordförande. MF saknar även reglering av ordförandes möjlighet att ställa in eller ändra tiden för ett sammanträde och tidpunkten för när kallelse ska skickas ut saknas. MF anför vidare att regleringen kring vilka som ska justera kan kompletteras/förtydligas.

GRF samt FSN har själva kompletterat sitt reglemente med några förtydliganden i en arbetsordning och GRF menar att deras reglemente ger tillräckligt stöd och inte bör vara för detaljerat.